

ΜΟΡΦΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΞΕΝΟΥΣ ΠΡΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Τοῦ κ. ΑΧΙΛΛΕΩΣ Ζ. ΚΟΜΙΝΟΥ
Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας

Ἡ συνεχῆ χειροτέρευσις τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἴσοζυγίου τῆς Ἑλλάδος, καθιστᾷ ἐπιτακτικὴν τὴν ἐκ βάθρων ἐπανεξέτασιν τοῦ ζητήματος τῶν ἐξαγωγῶν. Θὰ πρέπει νὰ ἐπέλθουν σπουδαῖαι θεσμολογικαὶ μεταρρυθμίσεις, νὰ ληφθοῦν ad hoc μέτρα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐν τῷ συνόλῳ τῆς πρέπει νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι τόσοσ ἡ μείωσις τοῦ κόστους ὅσον καὶ ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιβίωσιν τῆς χώρας. Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν (ἰδίως καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐξαγωγὰς βιομηχανικῶν προϊόντων) θὰ πρέπει νὰ ἐπιστρατευθοῦν ποικίλαι μέθοδοι δράσεως.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ συνδυασμὸς τῆς ἐγχωρίου δραστηριότητος μὲ Οἶκους τοῦ Ἐξωτερικοῦ πρόκειται νὰ παίξῃ πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὴν ἀποφασιστικὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας γενικώτερον. Καὶ πράγματι πλείστα ὅσα δύναται νὰ συνεισφέρῃ ὁ ἐπιχειρηματίας τῶν προηγμένων χωρῶν εἰς τὸν Ἑλληνα συνάδελφόν του. Οὗτος διαθέτει συνήθως διπλώματα εὔρεσι-τεχνίας καὶ ἐμπορικὰ σήματα διεθνῶς γνωστά, ἐφαρμόζει ἀνωτέρας τεχνολογικὰς μεθόδους κατὰ τὴν παραγωγὴν καὶ διάθεσιν τῶν προϊόντων, ὑπερέχει ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, γνωρίζει τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως καὶ διαθέσεως τῶν προϊόντων του εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγοράς, γνωρίζει πῶς νὰ ἐξεύρῃ τὴν πελατείαν του εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας του καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πῶς νὰ τὴν ἐπηρεάσῃ καὶ εἶναι πλήρως γνώστης περὶ τοῦ τί περιμένει ὁ καταναλωτὴς ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος καὶ ἐμφανίσεως. Αὕτῃ δὲ ἡ προσφορὰ τοῦ ξένου ἐπιχειρηματίου εἶναι, προκειμένου περὶ ἐξαγωγικῆς προσπάθειας, πολὺ σημαντικώτερα ἀπὸ τὴν τυχὸν συμβολὴν του εἰς κεφάλαια πρὸς τὰ ὁποῖα συνήθως καὶ στρέφεται περισσότερον ἢ προσοχὴ μας. Ἡ ἀνωτέρα τεχνικὴ ὀργανώσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως, διοικήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διαθέσεως τῶν προϊόντων τῆς εἶναι πολὺ σπανιωτέρα ἀπὸ τὸ κεφάλαιον. Μάλιστα εἰς πλείστας περιπτώσεις ὑπάρχουν εἰς τὴν χώραν μας ὅπως καὶ εἰς κάθε ὑπὸ ἀνάπτυξιν οἰκονομίαν πολλαὶ λαμβάνουσαι δυνατότητες, αἱ ὁποῖαι ὀδηγοῦν ἀκριβῶς εἰς τὴν δημιουργίαν νέου κεφαλαίου, ἀρκεῖ νὰ ὀργανωθοῦν καὶ δραστηριοποιηθοῦν ἀπὸ τὴν ἀνωτέραν αὐτὴν τεχνικὴν.

Ποικίλαι μορφαὶ δυνατοτήτων συνεργασίας

Ἡ συνεργασία μὲ ξένους Οἶκους δύναται νὰ εἶναι ποικιλοτάτης μορφῆς καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαριθμήσῃ κανεὶς ὅλας τὰς δυνατάς περιπτώσεις. Τὸ περιεχόμενόν τῆς δύναται νὰ εἶναι μία ἀπλουστάτη συνεργασία εἰς τὸν τομέα τῆς προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, ἡ ὁποῖα ὁμως εὐκόλως θὰ ἀπέβαιεν εὐεργετικὴ. Ἐν προ-

κειμένω ἔχομεν κατὰ νοῦν τὴν συνεργασίαν τῶν Ἑλλήνων ἐπιχειρηματιῶν μὲ διεθνῶς γνωστούς πράκτορας πωλήσεως ἐν τῇ ἔξωτερικῇ. Οὗτοι γνωρίζουν τὴν ἀγορὰν τῆς χώρας ὅπου εἶναι ἐγκατεστημένοι, τὴν ἐπιχειρηματικὴν τακτικὴν, τὴν πελατεῖαν καὶ τὰς περισσότερον προσφόρους μεθόδους προσελκύσεώς της. Ἄλλὰ χρειάζεται διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς συνεργασίας αὐτῆς μία ὀργάνωσις, πού νὰ συνδυάζῃ περισσοτέρας ἐνδιαφερομένους ἐπιχειρήσεις καὶ ἡ ὁποία θὰ ἐξεύρη τοὺς καταλληλοτέρους πράκτορας πωλήσεων εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας, τῶν ὁποίων ἡ ἐγχώριος ἀγορὰ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπορροφήσῃ ἑλληνικὰ προϊόντα. Ἡ πρωτοβουλία μᾶλλον θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ἀπὸ μίαν κρατικὴν ἐπιτροπὴν ὀργάνωσιν. Ἴσως ὁ ὑπὸ Ἴδρυσιν ὀργανισμὸς προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, πού δύναται νὰ ἀποβῇ εὐεργετικωτάτη.

Ἄλλη περίπτωσις στενωτέρας κάπως συνεργασίας θὰ ἦτο ἡ ἔναντι ἀμοιβῆς χορήγησις ἐμπορικῶν σημάτων, μεθόδων παραγωγῆς ἢ καὶ ἡ συνεχῆς ἐνημέρωσις τοῦ ἐγχωρίου βιομηχάνου ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐρευνῶν τοῦ συνεργαζομένου Οἴκου τοῦ ἔξωτερικοῦ σχετικῶς μὲ τὰς μεθόδους παραγωγῆς, τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος, τὴν αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως καὶ ἄλλας τινὰς πληροφορίας ἀποβλεπούσας εἰς αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως τῆς παραγωγῆς. Αὐτὸς ὁ τύπος συνεργασίας διὰ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς διεύρυσιν τῶν ἐξαγωγῶν πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ ἐκχώρησιν ἀποκλειστικότητος ἐξαγωγῶν πρὸς χώρας ἀπὸ κοινοῦ ὀριζομένης ἢ καὶ ἀπλῶς μὲ συμφωνίαν ἐλευθέρως διαθέσεως εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγορὰς τῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παραγομένων προϊόντων. Ὁ συνδυασμὸς τῶν παραχωρήσεων αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι ἀντανακλῶνται εἰς τὴν συμφωνουμένην ἀμοιβήν, δύναται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀποβῇ μία συνήθης περίπτωσις συνεργασίας, δεδομένων τῶν ἰδιαίτερον δυνατοτήτων τῆς χώρας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πρὸς τὰς περιοχὰς τῶν χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ., τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Ἐγκατάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα

Ἐτέρα μορφή συνεργασίας, πού ἀποβλέπει μάλιστα εἰς ὑψηλὰ ποσοστὰ ἐξαγωγῶν εἶναι ἐκεῖνη καθ' ἣν ὁ ξένος Οἶκος, πιεζόμενος ἀπὸ ἑλλειψιν ἐργατικῶν χειρῶν εἰς τὴν χώραν του ἐπιχειρεῖ τὴν ἐγκατάστασιν μονάδος εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἐπωφεληθῇ ὅχι τόσο τῶν χαμηλῶν ἡμερομισθίων, ἀλλὰ ἀπλῶς διὰ νὰ ἐπιλύσῃ τὸ δξὺ πρόβλημα ἐξευρέσεως ἐργατῶν, ἀποφεύγων ταυτοχρόνως τὰ ἔξοδα ἀνέτου ἐγκαταστάσεως Ἑλλήνων ἢ ἄλλης ἐθνικότητος ξένων ἐργατῶν εἰς τὴν χώραν του. Ὁ συνδυασμὸς του μὲ τὸν Ἑλληνα ἐπιχειρηματικὴν ἀποβλέπει εἰς τὴν χρησιμοποίησιν προϋπάρχοντος ἐργοστασιακοῦ χώρου, τῆς γνώσεώς του τῶν ἐπιτοπίων συνθηκῶν, τῆς καλύψεώς του ἀπὸ ἀπόψεως τυχόν ἐντοπίων ἀντιδράσεων κλπ. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως συναλλαγματικῆς ἀποδόσεως διὰ τὸν τόπον ἢ μετανάστευσις τῶν ἐργατῶν μᾶλλον θὰ ἦτο Ἴσως προτιμωτέρα, νομίζομεν ὅτι ἐν ὄψει τῶν τεραστίων ἐθνικῶν καὶ οἰκονομικῶν κινδύνων, πού περικλεῖει ἡ μετανάστευσις θὰ πρέπει νὰ προτιμᾶται ἡ μορφή αὐτῆς τῆς συνεργασίας.

Ἄλλος τύπος συνεργασίας, στενωτέρον κάπως συνδεομένης μὲ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου, εἶναι ἐκεῖνος ὅπου ὁ ξένος ἐπιχειρηματίας χρησιμοποιεῖ ἐγχωρίους

ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν παραγωγὴν ἐμπορευμάτων διεθνῶς γνωστοῦ σήματος. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ κυρία φροντίς τοῦ ξένου ἐπιχειρηματίου εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ εἰ δυνατόν νὰ διευρύνῃ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν τοῦ εἴδους του. Δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ διενέργεια ἐξαγωγῶν, συνήθως ὁμοῦς ὁ παραλήπτης τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων εὐρίσκεται ὑπὸ τὸν πλήρη ἔλεγχον τοῦ ξένου ἐπιχειρηματίου.

Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ξένων κεφαλαίων

Ὁ κλασσικὸς ὁμοῦς τύπος συνεργασίας εἶναι διὰ τῆς διαθέσεως κεφαλαίων τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς ἐπένδυσιν εἰς ἐπιχειρήσιν ἰδρυομένην ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου συνήθως ἐξασφαλίζεται τὸ maximum τῆς συμβολῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ κεφαλαίου. Διότι μαζὶ μὲ τὸ ἐπενδύμενον κεφάλαιον ὁ ξένος ἐπιχειρηματίας προσκομίζει καὶ ὅλα τὰ ὀργανωτικὰ καὶ λοιπὰ ἐφόδια ποῦ διαθέτει. Τοῦτο βέβαια δὲν σημαίνει ὅτι τινὰ τῶν ὄσων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προσφέρονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθοῦν ἢ δὲν προσφέρονται ἤδη ἀπὸ ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ. Οὔτε ἐπίσης σημαίνει τοῦτο ὅτι αἱ δυνατόναι ὠφέλειαι ἐκ τῆς συνεργασίας πραγματοποιοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔχει συνήθως ἐφαρμογὴν εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξαγωγῶν.

Ἡ εἰσροὴ κεφαλαίου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δὲν θὰ παύσῃ παρὰ ταῦτα νὰ ἀποτελῇ διὰ τὰς ἀναπτυσσομένης χώρας — ἀπὸ μακροπροθέσμου πάντοτε σκοπιᾶς — σημαντικώτατον παράγοντα, διότι ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως καὶ ὑποστηρίζει τὸ Ἴσοζύγιον Ἐξωτερικῶν Πληρωμῶν, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει κατὰ κανόνα εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας μεγάλας ἀδυναμίας.

Ὅταν ἡ συνεργασία περιλαμβάνῃ καὶ τὴν προσφορὰν κεφαλαίου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ γενῶνται τὸ θέμα τῆς ἐθνικότητος τοῦ φορέως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ πόσον ἡ ἐπιχειρήσις, ποῦ δημιουργεῖται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ κεφαλαίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, κατ' οὐσίαν διοικεῖται ἀπὸ ἑλληνικὰ ἢ συμφέροντα τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ διεθνὴς πείρα δὲν ἀφίνει καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον ὄλων τῶν συνεργαζομένων ἢ ἐθνικότητος τοῦ φορέως νὰ συμπίπτῃ μὲ τὸν τόπον ἐγκαταστάσεως του. Ὅπου τοῦτο δὲν καθίσταται δυνατόν, ὡς πρώτη διέξοδος θὰ πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἡ τριχοτόμησις τῶν συμφερόντων. Κατ' αὐτὴν δύο κεχωρισμένα μερίδια θὰ διατηροῦνται ἀπὸ ἑλληνικὰ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα συνδυαζόμενα θὰ δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν πλειοψηφίαν.

Βεβαίως, ὁ κανὼν αὐτὸς τῆς διατηρήσεως τῆς διοικήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς ἑλληνικὰς χεῖρας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμόζεται πάντοτε. Ἀντιθέτως, εἰς πλείστας περιπτώσεις (βασικῆς μάλιστα σημασίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας) μοιραίως ὁ φορεὺς δὲν θὰ εἶναι ἑλληνικῆς ἐθνικότητος. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἶναι ἀναπόφευκτον καὶ παρατηρεῖται ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περισσότερον ἀνεπτυγμένας οἰκονομίας. Εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ βασικῶς ξένης ἐπιρροῆς ἐπιχειρήσεις συμβάλλουν συνήθως τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον τῶν χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐγκαθίστανται.

Τί θά πρέπει νά ἀποφεύγεται

Ἐκεῖνο ὅμως πού πρέπει νά ἀποφεύγεται ἀπό τὰς κατὰ πλειοψηφίαν ξένας ἐπιχειρήσεις εἶναι : Π ρ ῶ τ ο ν, νά μὴ ἀποτελοῦν οἰκονομικὴν νησίδα σχεδὸν ἀποκεκομμένη ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν περιβάλλον καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν δραστηριότητα τῆς χώρας, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐγκατεστημένοι. Δ ε ὕ τ ε ρ ο ν, ὁ ἀριθμὸς ἧ καὶ ἡ σημασία τῶν ξένων ἐπιχειρήσεων νά μὴ εἶναι τόσο μεγάλη ὥστε νά κυριαρχοῦν ἀπολύτως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκαθίστανται. Τ ρ ί τ ο ν, νά χρησιμοποιοῦνται ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ἐγχώρια στελέχη ὄχι μόνον εἰς τὰς κατωτέρας βαθμίδας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν ἀνωτάτων, κατὰ τρόπον δὲ σαφῆ καὶ συνειδητὸν νά δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τὰ ἐγχώρια στελέχη νά ἐκπαιδεύωνται εἰς τὴν ἀνωτέραν τεχνικὴν τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἐργάζονται καὶ νά προσδεύουν μέχρι τῶν ἀνωτάτων βαθμίδων τῆς ἐιδικότητός των. Καὶ τ έ τ α ρ τ ο ν, ἡ ἐπιχείρησις νά ἀσχολῆται ὄχι μόνον μὲ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν, ἀλλὰ νά καλλιεργῆ ταυτοχρόνως καὶ τὸν τομέα τῶν ἐξαγωγῶν.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον σημεῖον πρέπει βεβαίως νά λεχθῆ ὅτι ἀκόμη καὶ αἱ καθαρῶς ἐπιτοπίου δραστηριότητος ξένοι ἐπιχειρήσεις προσφέρουν πολλὰ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀνωτέρας τεχνικῆς καὶ ὀργανώσεως καὶ διὰ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ κεφαλαίου. Εἶναι, ὅμως, γνωστὸν ἐπίσης ὅτι τὸ ξένο βιομηχανικὸν κεφάλαιον, ἐφ' ὅσον ἤθελε χρησιμοποιηθῆ μόνον διὰ τὴν παραγωγὴν προϊόντων πρὸς ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, δύναται ὄχι μόνον νά μὴ συμβᾷ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ συναλλαγματικοῦ ἰσοζυγίου ἀλλὰ ἀντιστρόφως νά ἀποδῆ παράγων χειροτερεύσεώς του.

Ἐχει παρατηρηθῆ ὅτι οἱ ξένοι οἴκοι, οἱ ἐρχόμενοι εἰς τὴν χώραν μας πρὸς αὐτοτελῆ ἢ ἐν συνεργασίᾳ μὲ Ἑλληνας ἐπιχειρηματίας ἐγκατάστασιν, ἀποβλέπουσιν συνήθως εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐγχωρίου καταναλώσεως. Τοῦτο εἶναι βεβαίως φυσικὸν ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς πρέπει νά τοὺς παρωθήσωμεν πρὸς ἐξαγωγάς, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ Ἑλλάς προσφέρει ἀναμφισβητήτως μεγάλα πλεονεκτήματα ὡς ἐξαγωγικὸν ὄρυκτήριον. Αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν χωρῶν, πού δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, δύναται, ἐγκαθιστώσασιν παραγωγικὴν μονάδα εἰς τὴν Ἑλλάδα νά ἐπιφεληθοῦν ἀπὸ τὴν εὐνοϊκὴν μεταχείρισιν, πού ἀπολαμβάνει ἡ χώρα μας ἀπὸ τὰς χώρας μέλη τῆς Κοινότητος, ὡς ἐκ τῆς μετ' αὐτῆς συνδέσεώς μας. Ἐκτὸς δὲ τούτου, τόσοσιν αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Κοινότητος ὅσον καὶ ἐκεῖναι τοῦ λοιποῦ κόσμου εὐρίσκουν εἰς τὴν Ἑλλάδα τεράστια πλεονεκτήματα δι' ἐξαγωγικὴν δραστηριότητα πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν καὶ τὴν Ἀφρικὴν. Ὁ Ἕλλην ἐπιχειρηματίας ἔχει δημιουργήσει ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς καὶ ἐπειδὴ ἀνήκει εἰς μικρὰν χώραν, πού δὲν δημιουργεῖ δυσμενεῖς πολιτικὰς ἀντιδράσεις δύναται, χάρις καὶ εἰς τὰς ἐγνωσμένας ἐμπορικὰς του ἰκανότητας, νά παίξῃ τεράστιον ρόλον ὡς εἰσαγωγεὺς καὶ προπαγανδιστῆς ἑλληνικῶν προϊόντων. Αὐτὴ εἶναι μία μεγάλη ἑλληνικὴ προσφορά κατὰ τὴν συνεργασίαν τοῦ ξένου μὲ τὸ ἑλληνικὸν κεφάλαιον καὶ πρέπει παντοειδῶς νά ἀξιοποιηθῆ προβαλλομένη ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ἐπίσημον

Κράτος. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς δὲν πρέπει νὰ εἶναι δύσκολον νὰ πείσωμεν τὸν ξένον επιχειρηματιάν, ποὺ συνεργάζεται μετὰ τὸ ἑλληνικὸν επιχειρηματικὸν κεφάλαιον ὅτι εἶναι καὶ πρὸς τὸ συμφέρον του νὰ διευρύνῃ τὸν ὀρίζοντα δράσεως τῆς ἐκ τῆς συνεργασίας προκυπούσης ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς Ἑλλάδος.

Νὰ θεσπισθοῦν παντοειδῆ κίνητρα

Ἡ τεραστία σημασία ποὺ ἔχει διὰ τὴν χώραν μας τὸ θέμα τῶν ἐξαγωγῶν, ἐπιβάλλει νὰ θεσπίσωμεν παντοειδῆ κίνητρα καὶ νὰ περιβάλλωμεν μετὰ στοργὴν καὶ γενναϊόδωρον ἐνίσχυσιν κάθε προσπάθειαν, ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος φορέως. Ὑπάρχουν, ὅμως, ὠρισμένα σημεῖα, ποὺ πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν προσεκτικὰ προκειμένου νὰ ἀξιολογήσωμεν τὴν ὠφέλειαν ποὺ προσκομίζει εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἐξαγωγικὴ προσπάθεια. Ἡ ἀξιολόγησις δὲ αὐτῆ εἶναι μὲν πάντοτε χρήσιμος ἀλλὰ καθίσταται αὐτόχρημα ἀπαραίτητος ὁδηγός, ποὺ θὰ βαρύνῃ εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις, ποὺ θὰ πρέπει νὰ γίνωνται μετὰ τῆς ἐξαγωγούσης μονάδος εἴτε κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐγκαταστάσεώς τῆς εἴτε πρὸς προσδιορισμὸν τῶν κινήτρων καὶ παντοειδῶν εὐεργετημάτων, ποὺ θὰ χορηγηθοῦν εἰς αὐτήν. Ἡ ἀξιολόγησις αὕτη ἔχει ἕνα ἀπλοῦν παρονομαστήν, ὁ ὁποῖος πάντοτε θὰ πρέπει νὰ ὑπολογίζεται : ποῖα εἶναι πράγματι ἡ συναλλαγματικὴ ὠφέλεια, ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν συγκεκριμένην παραγωγικὴν δραστηριότητα; Διότι εἶναι σφάλμα νὰ ἐκλαμβάνωμεν τὴν συνολικὴν ὠφέλειαν. Ὑπάρχουν προϊόντα ἢ παραγωγή τῶν ὁποίων κοστίζει εἰς συνάλλαγμα τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἐξαγωγικῆς τῶν ἀξίας. Αἱ πρῶται ὕλαι, αἱ ἀποσβέσεις τῶν ἐπενδεδυμένων κεφαλαίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἱ ἀμοιβαὶ τῶν ἐμπειρογνομῶνων τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὰ δικαιώματα ποὺ πληρώνονται εἰς συνάλλαγμα διὰ σήματα καὶ τεχνικὰς μεθόδους, τὰ ἐξοδα διαθέσεως τοῦ προϊόντος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ πάσης φύσεως ἄλλα ἐπιβαρύνσεις εἰς συνάλλαγμα πρέπει νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συναλλαγματικῆς ὠφελείας. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἡ προσοχὴ τῶν ἀρμοδίων πρέπει νὰ στρέφεται εἰς τὴν σύγκρισιν τῶν διεθνῶν τιμῶν πρὸς τὰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας πωλεῖται εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν τὸ προϊόν τῆς κρινομένης παραγωγικῆς μονάδος.

Ἐπίσης, πρέπει νὰ ἐξετάζεται κατὰ πόσον αἱ ἐξαγωγικαὶ ἐπιτεύξεις δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς μονιμωτέρου χαρακτήρος. Ἐπὶ παραδείγματι, ὅταν διαθέτωμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν προϊόν, τοῦ ὁποῖου τὸ ἐμπορικὸν σῆμα εἶναι ἤδη διεθνῶς γνωστὸν καὶ τοῦ ὁποῖου προϊόντος ἡ προστιθεμένη ἀξία ἐν τῇ χώρᾳ μας εἶναι μικρὸν ποσοστὸν τῆς συνολικῆς του ἀξίας, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι δὲν κατακτῶμεν ὡς χώρα μίαν ἀγορὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀλλὰ ἀπλῶς κινούμεθα ἐντὸς τοῦ πλαισίου ἐνὸς παγκοσμίου δραστηριότητος παραγωγικοῦ συγκροτήματος. Ἀντιθέτως, ὅταν διαθέτωμεν προϊόντα μετὰ μέγα ποσοστὸν, ἐπιτοπίως προστιθεμένης ἀξίας, ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ εὐρὺ καταναλωτικὸν κοινὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ σῆμα ἑλληνικὸν ἢ ἕστω μετὰ καθαρὰν ἑλληνικὴν ἔνδειξιν ἐπὶ διεθνῶς γνωστοῦ σήματος, τότε δυνάμεθα νὰ ὑπολογίζωμεν εἰς μονιμωτέρου χαρακτήρος κατὰκτησιν διεθνῶν ἀγορῶν μετὰ ἑλληνικῆς κατασκευῆς προϊόντα. Γενικώτερον, πρέπει νὰ ἀποτελῇ πάντοτε ἀντικείμενον ἐξετάσεως ὁ ἀγοραστῆς τῶν ἐξαγομένων προϊόντων. Ἐὰν οὗτος εἶναι μία

Ἐξαγωγὰ κατὰ κατηγορίας καὶ εἶδη — Ἀποκτηθὲν συνάλλαγμα

Exports by commodity groups and items — Receipts

Εἰς χιλιάδας δολαρίων

Thousand U. S. dollars

	1958	1959	1960	1961	1962	1963
Τρόφιμα καὶ ποτὰ	78.661	64.135	57.515	60.383	69.527	70.011
Food and Beverages						
Καπνὸς	92.042	70.724	72.399	80.711	67.973	127.774
Tobacco						
Πρώτα: ὕλα: καὶ ἡμικατεργασμένα προϊόντα	38.879	46.209	42.232	53.145	61.376	56.549
Raw materials and semi finished goods						
Ὀρυκτὰ - Μεταλλεύματα	14.882	14.411	18.003	15.610	15.537	15.788
Mineral and ores						
Βιομηχανικὰ καὶ εἰσοτεχνικὰ προϊόντα	5.040	6.547	7.776	8.006	11.032	9.896
Manuf. and handicraft articles						
Παραγγέλια: NATO	4.517	5.765	4.859	7.833	5.729	1.178
Offshore and NATO Procurements						
Λοιπὰ εἶδη	8.780	4.750	5.755	8.644	11.429	14.737
Miscellaneous						
Γενικὸν σύνολον	242.801	212.541	208.559	294.332	242.603	295.933
Grand Total						

Π η γ γ : Μηνίσιον Στατιστικὸν Δελτίον Τραπεζῆς Ἑλλάδος.

διεθνής εταιρεία, εξαρτωμένη απολύτως από τον έν Έλλάδι δρώντα ξένου επιχειρηματίαν, τότε κατά πάσαν πιθανότητα ή εξαγωγική μας δραστηριότης δέν έχει στερεά θεμέλια και ίσως μάλιστα να μή αποδίδη τό maximum τής δυνατής συναλλαγματικής ωφέλειας.

Και πάλιν, όμως, ως υπογραμμισθή ότι εις τό στάδιον τής σχεδόν πλήρους στασιμότητος τής εξαγωγικής μας προσπάθειας, εις τό όποϊον εύρισκόμεθα, κάθε είδους εξαγωγικόν επίτευγμα πρέπει να υποστηρίζεται και να εύνοήται άνεξαρτήτως άν γνωρίζωμεν ότι τοϋτο δέν πρόκειται να αποδώση μονίμως ή και εις τό maximum δυνατόν. Δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι άκόμη και εις τās περιπτώσεις εκείνας όπου ή καθαρά συναλλαγματική ωφέλεια, ύπολογιζομένη βάσει άκριβοδικαίας έκτιμήσεως όλων τών παραγόντων φθάνει να είναι πολύ μικρά, αϊ λοιπαί ωφέλειαι ως έκ τής έγκαταστάσεως τής επιχειρήσεως (άπασχόλησις, άνωτέρα τεχνική, κλπ.) τήν καθιστούν χρησιμωτάτην διχ τήν οικονομίαν μιās χώρας. Παρά ταϋτα ή αξιολόγησις επιβάλλεται.

Ή συμβολή του Κράτους

Τήν συνεργασίαν του Έλληνος επιχειρηματίου μετά τών έν τῷ έξωτερικῷ συναδέλφων του δύνανται να προωθήσουν πολλαπλῶς αϊ κρατικά άρχαι και αϊ δημοσίων συμφερόντων οργανώσεϊς. Έκτός τών ήδη μνημονευθεισῶν περιπτώσεων σημειούμεν και μερικές άλλας. Ένδεικτικῶς αναφέρομεν τήν διοργάνωσιν άποστολών έμποροδιομηχανών εις τό έξωτερικόν και τήν πρόσκλησιν ξένων επιχειρηματικών οργανώσεων εις τήν χώραν μας. Τώρα πού διοργανοϋνται αϊ διομηχανικαί ζῶναι δύνανται αϋται να χρησιμοποιηθοϋν και ως μέσον συγκεντρώσεως μικρών επιχειρήσεων, γεωγραφικής άποκεντρώσεως των, έκσυγχρονισμοϋ και βοηθείας των με ταυτόχρονον προώθησιν τής συνεργασίας των με οίκοις του έξωτερικοϋ πρὸς τόν σκοπόν τής δημιουργίας και εξαγωγικῶν δυνατοτήτων. Είς τόν τομέα τών βιοτεχνικῶν και χειροτεχνικῶν δραστηριοτήτων τὰ περιθώρια συνεργασίας με τό έξωτερικόν είναι τεράστια, αλλά είναι αδύνατος ή πραγματοποίησις τοιαύτης συνεργασίας χωρίς τήν συμπάρστασιν του κράτους ή οργανώσεων δημοσίων συμφερόντων. Το Κράτος πρέπει σοβαρῶς να σκεφθῆ τās δυνατότητας πού παρέχουν οί εις τās διαφόρους χώρας (ιδίως Μ. Άνατολής και Άφρικῆς) καλῶς έγκατεστημένοι Έλληνες έμπορεύομενοι. Οϋτοι διοριζόμενοι άμισθοι προξενικοί αντιπρόσωποι τής χώρας μας ασφαλῶς θά προωθήσουν τās τυχόν ύφισταμένες δυνατότητας συνεργασίας και εξαγωγῶν. Άλλά και οί ξένοι έμποροι και διομήχανοι, πού εισάγουν εις τās χώρας των ελληνικά προϊόντα ή πρώτας ύλας, είναι δυνατόν διοριζόμενοι προξενικοί αντιπρόσωποι έν αϋταις να βοηθήσουν πρὸς τήν ίδίαν κατεύθυνσιν.

Ο κατάλογος τών περιπτώσεων θά ήδύνατο να συνεχισθῆ με πολλές άκόμη υποδείξεις. Προτοϋ τόν κλείσωμεν όμως είναι ίσως άπαραίτητον να σημειώσωμεν ότι και αϊ έμπορικά Τράπεζαι και ή ΕΤΒΑ έχουν εύρύτατον στάδιον δράσεως εις τόν τομέα αϋτόν. Με τās διεθνείς σχέσεις των και τό γόητρον πού διαθέτουν διευκολύνουν τήν συνεργασίαν μετά του ξένου κεφαλαίου και ξεευρίσκουν λύσεις γενικῶς άποδεχτάς, ιδίως εις τὰ ζητήματα τής εθνικότητος του φορέως.